

สัมภาษณ์พิเศษ

ปลดปล่อยจัดเก็บอดีตเงินชำระระบบ พาเศรษฐกิจไทยหลุดพ้นวิกฤติ

ในช่วงที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่องจากปัญหาต่างๆ อาทิ การส่งออกที่ชะลอตัว ผลผลิตการเกษตรลดลงจากปัญหาภัยแล้ง และราคาพืชผลเกษตรลดลงซึ่งกระทบต่อรายได้เกษตรกร เป็นผลให้กำลังซื้อของประชาชนลดลง และภาคธุรกิจชะลอการผลิต ส่งผลให้ทั้งการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัว แต่ในภาวะวิกฤตจะยังมีโอกาส รัฐบาลและผู้ประกอบการไม่ควรนิ่งนอนใจ ควรหันกลับมามองภายในประเทศว่า จะกระตุ้นการใช้จ่ายและการบริโภคของคนในประเทศให้มากขึ้น ทดแทนการส่งออกที่ลดลง เพื่อให้ฟื้นตัวของเศรษฐกิจเดินหน้าได้อย่างต่อเนื่อง เพราะการส่งออกเป็นตัวหลักที่ผลักดันเศรษฐกิจ ซึ่งแนวทางควรเป็นแบบยั่งยืน เพื่อให้การฟื้นตนเป็นไปอย่างมั่นคง

ดร.สมชัย สัจจพงษ์ ปลัดกระทรวงการคลัง ให้สัมภาษณ์ "สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์" ว่า กระทรวงการคลังได้มีการผลักดันมาตรการเร่งด่วนที่ได้เริ่มดำเนินการแล้วประกอบด้วย 1. มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ (ครม. 1 ก.ย. 58) เพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายและบรรเทาผลกระทบในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและเร่งการลงทุนภาครัฐ ประกอบด้วย มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับหมู่บ้าน (สินเชื่อผ่านกองทุนหมู่บ้าน ดอกเบี้ยร้อยละ 0 ระยะเวลา 2 ปี วงเงินสินเชื่อ 60,000 ล้านบาท) มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ลงทุนตำบลละไม่เกิน 5 ล้านบาท ครอบคลุม 37,913 ตำบล) มาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาล (ลงทุนหน่วยงานละไม่เกิน 1 ล้านบาท ครอบคลุม 40,000 ตำบล)

2. มาตรการการเงินการคลังเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในระยะเร่งด่วน (ครม. 8 ก.ย. 58) เพื่อสนับสนุนธุรกิจ SMEs ให้สามารถแข่งขันได้ประกอบด้วย โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs (Soft Loan SMEs ดอกเบี้ยร้อยละ 4 ระยะเวลา 7 ปี วงเงินสินเชื่อ 100,000 ล้านบาท) โครงการค้ำประกันสินเชื่อ PGS 5 (ค้ำประกันไม่เกินร้อยละ 30 ต่อพอร์ต วงเงินค้ำประกัน 100,000 ล้านบาท) มาตรการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านการร่วมลงทุน (Venture Capital วงเงินร่วมทุน 6,000 ล้านบาท) มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs, มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการรายใหม่ (New Start-up)

3. มาตรการการเงินการคลังเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจภาคก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ (ครม. 13 ต.ค. 58) ประกอบด้วย มาตรการช่วยเหลือปัญหาประชาชนที่ขอสินเชื่อไม่ผ่านจากสถาบันการเงิน ให้สามารถมีโอกาสขอสินเชื่อเงินได้ผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) วงเงิน 1 หมื่นล้านบาท โดยโครงการนี้มีระยะเวลา 1 ปี เงื่อนไขจะเป็นไปตามที่ ธอส. กำหนด และมาตรการลดค่าธรรมเนียมการโอนจากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01 และค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนจากร้อยละ 1 เหลือร้อยละ 0.01 โดยไม่จำกัดมูลค่าของบ้าน ซึ่งเป็นมาตรการระยะสั้น 6 เดือน และการช่วยเหลือเงินได้บุคคลธรรมดาที่ซื้อบ้านมูลค่าต่ำกว่า 3 ล้านบาท โดยร้อยละ 20 ของมูลค่าอสังหาริมทรัพย์สามารถนำมาลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ต่อเนื่อง 5 ปีภาษี โดยแบ่งใช้สิทธิหากันทุกปี มีระยะเวลาถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559

4. มาตรการทางภาษีเพื่อสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน (ครม. 13 ต.ค. 58) ประกอบด้วย การปรับให้ภาษีนิติบุคคลอยู่ในอัตราร้อยละ 20 เป็นการถาวร หลังจากที่ได้ประกาศลดภาษีนิติบุคคลที่ร้อยละ 20 เป็นแบบชั่วคราวที่จะสิ้นสุดภายใน 31 ธันวาคมนี้ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักธุรกิจและนักลงทุน มาตรการทางภาษีเรื่องธุรกิจเงินร่วมลงทุน (Venture Capital) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการที่มีนวัตกรรมได้มีแหล่งเงินในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ โดยจะให้สิทธิประโยชน์การลดเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 10 ปี และการยกเว้นภาษีเงินได้จากเงินปันผลของผู้ร่วมลงทุนในแวนเจอร์แคปิตอล

ทั้งนี้กระทรวงการคลังมีความคาดหวังว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้ง 4 มาตรการจะสนับสนุนระบบเศรษฐกิจในมิติต่างๆ ทั้งในด้านกลุ่ม

ประชาชนผู้มีรายได้น้อย กลุ่มธุรกิจ SMEs และกลุ่มธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภาคเศรษฐกิจอื่นๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ และสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจในช่วงที่เศรษฐกิจโลกยังคงขยายตัวอย่างเปราะบาง

สำหรับการบริหารจัดการการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล กระทรวงการคลังได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้หน่วยงานจัดเก็บภาษีภายใต้สังกัดของกระทรวงการคลัง โดยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้มากขึ้นเพื่อให้สามารถจัดเก็บภาษีให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีกร้าวไหล เช่น การเชื่อมโยงฐานข้อมูลภาษีทั้งภายในและหน่วยงานภายนอก และการเพิ่มช่องทางในการชำระภาษีทุกรูปแบบ เป็นต้น นอกจากนี้กระทรวงการคลังยังให้ความสำคัญกับการบริหารค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บให้น้อยที่สุดด้วย 2. การขยายฐานภาษี โดยการหาแนวทางเพื่อจูงใจให้ผู้มีรายได้ที่ไม่เคยอยู่ในระบบภาษีให้เข้ามาอยู่ในระบบให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการเสียภาษียิ่งมากขึ้น

3. การบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งอยู่ในการดูแลของกรมธนารักษ์ และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ทั้งการบริหารจัดการที่ทรัพย์สินเพื่อเพิ่มศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของรัฐวิสาหกิจเพื่อให้สามารถให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ พร้อมทั้งไม่เกิดการทางกคลังแก่รัฐบาล

นอกจากนี้กระทรวงการคลังยังมีความพยายามหาแหล่งรายได้โดยการผลักดันภาษีใหม่ๆ เพิ่มเติม เช่น การเก็บภาษีสรรพสามิตจากสินค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อม ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ อบต. ซึ่งจะช่วยลดภาระการจัดสรรเงินอุดหนุนของรัฐบาลได้ โดยกระทรวงการคลังได้พยายามผลักดันงานสำคัญ 2 เรื่องใหญ่ๆ คือ ระบบ National e-Payment และการจัดทำบัญชีเดียวของผู้ประกอบการ SMEs ที่คาดว่าจะหากสามารถทำได้สำเร็จจะส่งผลให้กระทรวงการคลังสามารถจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้นได้โดยไม่ต้องเพิ่มหรือเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอัตราภาษีแต่อย่างใด

สำหรับแนวทางการดำเนินนโยบายการคลังในระยะสั้น กระทรวงการคลังมีแผนหลักๆ คือ 1. เร่งดูแลปากท้องของประชาชน โดยเฉพาะเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งและราคาสินค้าเกษตรที่ตกต่ำในช่วงนี้ให้สามารถมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตและลูกหลานที่ยืนหยัดได้ ในเรื่องนี้ กระทรวงการคลังจะเร่งเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านการเงินในระดับชุมชนทั้งในระดับตำบลและหมู่บ้าน ผ่านกลไกสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ และกองทุนหมู่บ้านนับหมื่นแห่งทั่วประเทศ เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนและขับเคลื่อนเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่อย่างยั่งยืน ตลอดจนการกระตุ้นการจ้างงานและการส่งเสริมการลงทุนทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัดทั่วประเทศ ดังจะเห็นได้จากมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของกระทรวงการคลังทั่วประเทศ ซึ่ง ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 กันยายนที่ผ่านมา

2. สร้างความเชื่อมั่นภาคธุรกิจ กระทรวงการคลังเล็งเห็นถึงความสำคัญของธุรกิจ SMEs ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 97.2 ของวิสาหกิจทั่วประเทศ จึงมีมาตรการการเงินการคลังเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ระยะเร่งด่วนออกมาเมื่อวันที่ 8 กันยายนที่ผ่านมา พยายามช่วยเหลือทางการเงินแก่ SMEs ในทุกมิติตั้งแต่การให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การเพิ่มหลักประกันการร่วมลงทุน และการลดหย่อนภาษี นอกจากนี้ยังมีมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ที่ ครม. ให้ความเห็นชอบไปเมื่อวันที่ 13 ตุลาคมที่ผ่านมา

ส่วนแนวทางการดำเนินนโยบายการคลังในระยะยาวประกอบด้วย 1. ยกระดับขีดความสามารถของประเทศในระยะยาว การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนควรบริหารจัดการด้านอุปทานควบคู่กันไปด้วย ซึ่งประเด็นหลักๆ คือ การสนับสนุนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ซึ่งกระทรวงการคลังได้มีบทบาทการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการสนับสนุนลงทุนของประเทศผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

ดร.สมชัย สัจจพงษ์

และการลงทุนของประเทศ

2. สนับสนุน Inclusive Growth และการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประเทศคงไม่สามารถที่จะเติบโตได้อย่างยั่งยืนหากการเติบโตนั้นมาจากกลุ่มคนกลุ่มเล็กๆ กลุ่มเดียว ในขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ที่เหลือนอกที่ใช้จ่ายกำลังซื้อจะมาจากที่ไหนในเมื่อปริมาณการค้าระหว่างประเทศของโลกในระยะยาวคงไม่กลับไปสูงเช่นในอดีต ดังนั้นจึงควรมีนโยบายและมาตรการที่ให้ความสำคัญในประเด็นนี้มากขึ้น เช่น การสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนรวมแห่งชาติ (กอส.) และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของประชาชนรายย่อย เป็นต้น

3. การเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านกระทรวงการคลังมีแนวทางที่ชัดเจนในการนำเสนอมาตรการการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด และยังยืนยันยืนยันในการนำเสนอมาตรการดังกล่าวต่อไป โดยในส่วนของการคลังจะอาศัยเครื่องมือการคลังด้านภาษีเป็นหลัก 4. การเสริมสร้างธรรมาภิบาล เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน ซึ่งกระทรวงการคลังได้เสนอและผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเงินการคลัง พ.ศ. ... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อให้การรักษาวินัยการคลังของไทยมีความชัดเจนและมีความเป็นสากลเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศมากขึ้น

5. การรักษาความยั่งยืนทางการคลัง กระทรวงการคลังมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการรักษาวินัยทางการคลังของประเทศภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลังดังนี้ การรักษาระดับหนี้สาธารณะต่อ GDP ให้ไม่เกินร้อยละ 60 ของ GDP ซึ่งปัจจุบัน (ณ สิ้นเดือน ส.ค. 58) อยู่ที่ร้อยละ 42.8 ของ GDP, ภาระหนี้ต่อประมาณไม่เกินร้อยละ 15 โดยไม่อิงประมาณ 2559 ภาระหนี้ต่อประมาณเท่ากับร้อยละ 7.4 และจัดหางบประมาณสมดุลในระยะปานกลาง แม้ว่าในอิงประมาณ 2559 รัฐบาลตั้งเป้าที่จะขาดดุลที่ 3.9 แสนล้านบาท เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่ยังชะลอตัวในปัจจุบัน แต่ในอนาคตกระทรวงการคลังมีเป้าหมายที่จะทำงบประมาณสมดุลเพื่อรักษาวินัยการคลังต่อไป สัดส่วนงบลงทุนต่อประมาณรายจ่ายไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ซึ่งในอิงประมาณ 2559 รัฐบาลได้ตั้งรายจ่ายลงทุนคิดเป็นสัดส่วนต่อประมาณที่ร้อยละ 20 เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนหน้าที่เท่ากับร้อยละ 17.5 อย่างไรก็ดี ในอนาคตกระทรวงการคลังจะได้พยายามผลักดันให้รายจ่ายลงทุนมีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นในงบประมาณต่อไป

นอกจากนี้กระทรวงการคลังได้จัดทำประมาณการหนี้สาธารณะต่อ GDP ในช่วง 7 ปีข้างหน้า (ปีงบประมาณ 2558 - 2564) ภายใต้สมมติฐานว่ารัฐบาลยังคงดำเนินนโยบายขาดดุลงบประมาณและมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้น ซึ่งระดับหนี้สาธารณะต่อ GDP จะเพิ่มขึ้นสูงสุดที่ร้อยละ 49.9 ในปีงบประมาณ 2562 โดยยังคงต่ำกว่ากรอบความยั่งยืนทางการคลังที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60 ก่อนหน้านั้น

อย่างไรก็ตามกระทรวงการคลังจะพยายามบริหารจัดการหนี้สาธารณะให้ไม่เกินร้อยละ 50 ของ GDP เพื่อให้เหลือช่องว่างทางการคลังไว้รองรับความต้องการกู้เงินเพิ่มของรัฐบาลเมื่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดขึ้นในอนาคตหรือหากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ทั้งนี้มั่นใจว่าหากมาตรการทั้งหมดออกมาเป็นรูปธรรมจะช่วยให้ทุกภาคส่วนฟื้นตัว และประเทศชาติจะมีความเข้มแข็งในการรองรับเศรษฐกิจโลกที่ถดถอยลงได้แน่นอน... ■